

SCIENTISTS AND SCHOLARS IN THE FIELD

B O G A N M E L D E L S E

af Thomas Fibiger

Kristian H. Nielsen, Michael Harbsmeier og Christopher J. Ries (red.): *Scientists and Scholars in the Field. Studies in the History of Fieldwork and Expeditions.* Aarhus Universitetsforlag 2012. 475 sider, kr. 499,95.

Etnografer kan godt lide at se sig selv som en særlig fin type videnskabsfolk, fordi der lægges så stor vægt på feltarbejde og den konkrete, empiriske indsamling ude i felten. På den baggrund er der meget godt stof at hente i denne bredt anlagte antologi, som Aarhus Universitetsforlag nu udgiver på baggrund af et internationalt forskningsnetværks længerevarende arbejde om feltstudiets betydning for forskellige videnskabelige discipliners historie, udvikling og udsyn. Det gælder både, hvis man gerne vil have bekræftet etnografiens særstatus, fordi bogen bemærkelsesværdigt nok, al den stund to af de tre redaktører (Ries og Nielsen) har rod i naturvidenskab og kun den tredje (Harbsmeier) i etnografi, synes at give faget en fremtrædende position. Men derudover, og mindst lige så vigtigt, vil den etnografiske læser (som jeg for eksempel) få udvidet sin forståelse for feltarbejdet som en videnskabelig praksis i adskillige og ellers meget forskelligartede discipliner, så som ingeniører (i

Casper Andersens beretning om britiske ingeniører på eventyr og civilisationsmission i det sene nittende-århundredes Afrika), kartografer (i Strandsbjergs og Edneys kapitler om hvordan kort blev lavet for Google), biologer (i Ritter-smas kapitel om troffeljagt og Beckmans kapitel om at skabe en fuldstændig taksonomi for den svenske fauna) og sågar filosoffer (i Eskildsens kapitel om lærde på tur rundt i Europa for at finde informanter, arkivalier og perspektiver på andre universiteter).

Der er 17 kapitler, så der er nok at tage fat på. Som man ser, har de fleste et historisk perspektiv, og lad mig derfor udskille to kapitler, som kan være særligt interessante for etnografi-orienterede læsere (selvom, vil jeg understrege, bogen netop kan bruges til at komme ud over en snæver etnografisk horisont hvad feltarbejde angår). Det ene kapitel er Palle Ove Christiansens både perspektivrige og underfundige analyse af folkemindesamleren Evald Tang Kristensens som en dansk

Scientists and Scholars in the Field

STUDIES IN THE HISTORY OF
FIELDWORK AND EXPEDITIONS

EDITED BY

KRISTIAN H. NIELSEN
MICHAEL HARBSMEIER
CHRISTOPHER J. RIES

feltarbejdsponier på møjsommelige og ensomme vandringer blandt folkesagnsfortællere i fattige og primitive kår på den jyske hede – et arbejde som forfatteren selv sammenligner med Malinowskis beskrivelser fra Trobriandeme, og som viser hvor fjemt og eksotisk det nordvestlige Jylland var for videnskaben i 1800-tallet. Her får det eksotiske etnografiske feltarbejde både et historisk og et hjemligt perspektiv, og kapitlet lægger i øvrigt en noget mere analytisk vinkling på Tang Kristensens arbejde end tilfældet er i Christiansens monografi 'De For-

svundne – Hedens sidste fortællere' (2011) om samme emne. Det andet kapitel, jeg her vil fremhæve, er Mikkel Bunkenborg og Morten Axel Pedersens forslag til en mere nutidig 'etnografisk ekspedition 2.0' som et alternativ både til det traditionelle stedsbundne feltarbejde og til det så moderne multi-sitede feltarbejde. På en tur gennem den mongolske Gobiørken på vej mod en kinesisk-drevet olieboring går de to etnografers bil i stykker, og de bliver tvunget til at blive, hvor de er. Hvor det umiddelbart syntes at forhindre adgangen til felten, gav det i

stedet mulighed for at se, hvordan forskellige dele af felten bevægede sig i forhold til hinanden og dermed hvordan mongolske nomader og kinesiske oliefolk interagerede. En ekspedition er fokuseret på bevægelse, men det er ikke nødvendigvis forskernes egen bevægelse, der er i centrum.

Tilsvarende interessant er i øvrigt redaktøren Kristian Hvidtfelt Niensens minutiose og samtidig morsomme diskussion af medier, politik og videnskab i den nylige Galathea 3-ekspedition. Ligesom Bunkenborg og Pedersen bidrager Hvidtfelt Nielsen med et nutidigt og fremtidigt blik på ekspedition og feltarbejde, som er mindst lige så vigtigt som det historiske. Bogen rummer heldigvis begge dele og anbefales derfor alle, som er interesseret i feltarbejde som en bredt funderet videnskabelig metode. ■

Thomas Fibiger